

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Jakub ŠAFÁŘ

Název práce: *Studenti broumovského klášterního gymnázia mezi lety 1880 až 1918*

Vedoucí práce: Mgr. Jindřich Kolda, Ph.D.

Oponent: Mgr. Martina Bolom Kotari, Ph.D.

Obor a forma studia: Počítačová podpora v archivnictví; prezenční

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení					
	A	B	C	D	E	F
Formální úprava a náležitosti práce	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Logická stavba a členění práce	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Jazyková a terminologická úroveň	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Náročnost tématu na teoretické znalosti	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Náročnost tématu na praktické dovednosti a na čas	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Adekvátnost použitých metod a způsob jejich použití	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Důkladnost zpracování (jdoucí do podrobností)	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Práce s literaturou (citace, poznámky)	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Práce s prameny (využití, citace, poznámky)	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Vymezení cíle a jeho naplnění	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Vlastní přínos studenta	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Využitelnost výsledků práce v teorii nebo v praxi	☐	☒	☐	☐	☐	☐

BP sleduje studentstvo benediktinského gymnázia v Broumově v téměř čtyřicetiletém údobí končícím školním rokem, v němž zanikla rakousko-uherská monarchie. Výchozí mezník, 1880, byl vybrán s ohledem na počátek systematického sledování žáků školy v jejich výročních zprávách.

Práce je rozdělena na dva základní celky. První z nich je zaměřen na postžení historie vytyčeného tématu, druhý k němu dodává onu „počítačovou podporu“ v podobě elektronické databáze studentů. Po nezbytném Úvodu, kde autor představuje strukturu práce, přecházíme k uvedenému prvnímu dílu. Je členěn logicky. Vstupní kapitola seznamuje se současným stavem poznání a prameny, přináší stručnou historii broumovského kláštera a stěžejní milníky v dějinách gymnázia do r. 1880. Druhá kapitola si všímá gymnázia ve sledovaném údobí z několika základních hledisek, jako je pedagogický sbor, organizace studia či financování instituce, a na základě těchto údajů stručně hodnotí i postavení, jaké zřejmě gymnázium přinejmenším ve svém regionu a prostředí mělo. Třetí historická kapitola je věnována samotným studentům a pracuje s daty, které se podařilo shromáždit v avizované databázi. Je pojata jako jistý „model“ toho, co lze na základě soupisu ve vztahu k osazenstvu školy získat

(a co tedy gymnaziální ročenky a další prameny o svých studentech sledovaly a uchovávaly). Tak mohla být předběžně stanovena některá data, jichž se jinak než zevrubným statistickým soupisem lze domoci jen stěží, v tomto případě mj. proto, že sledovaný počet žáků činil pro léta 1880-1918 celkem 1128. Autor se na uvedeném vzorku zaměřil na postižení a zobecnění takových personálních údajů, jako jsou stáří studentů, jejich geografický původ, obcovací řeč či vyznání, a doplnil je údaji o studijních (ne)úspěších v podobě klasifikací či složení maturit. Výzkum přinesl závěry, které mají jak platnost „místní“ (ukazuje se např., že převážná část studentstva sledované doby vůbec nepocházala z Broumova či Broumovska), tak jistě i obecnější typu zjištění, že plné gymnaziální studium zakončené zkouškou dospělosti tehdy dosáhlo jen 35% studentů přijatých do I. ročníků. Zajímavější a pro uplatnění v tehdejší profesní realitě tak bylo zjevně již absolvování nižšího stupně studia – což je jeden z mnoha závěrů, který si vyžádá ještě další (komparativní) průzkum. Výše uvedené převážně statistické závěry jsou sledovány na masě studentů jako celku. Doprovází je ještě několik medailonů významnějších absolventů, kteří našli své uplatnění v dobové vědecké, úřední či politické sféře (vč. elitního vídeňského prostředí) a potvrzují, jak kvalitním odrazovým můstkem ke kariéře plně „rakouské“ gymnaziální studium zřejmě bylo. Právě v oblasti sledování konkrétních osudů, kde se otevírá např. široké pole zkoumání sociálního původu a zázemí studentů, může být hledán směr dalšího bádání a zároveň uplatnění/využití dat shromážděných v aplikaci.

Praktický oddíl práce se pak týká přímo tvorby a softwarového řešení databázové (webové) aplikace s klasickým vzorcem, kdy je nejprve zváženo, jaké možnosti (programovací jazyk atd.) jsou k dispozici, a poté popsán postup tvorby a výsledných funkcionalit aplikace. Tento úsek je doplněn rovněž ukázkami zobrazení konkrétních dat, jak individuálních zobrazení medailonů studentů, tak použití různých filtrů (např. maturanti k určitému roku apod.). Závěr práce stručně shrnuje, k čemu autor dospěl, a po soupisu použitých zdrojů ji uzavírají příloha přibližující vyučované předměty a dále pak přílohy obrazové.

Za hlavní klad BP pokládám to, že učebnicově dostala zaměření (a názvu) bakalantova oboru. Přinesla uživatelsky přehledný digitální nástroj k vložení a práci s historickými daty, naznačila možnosti jejich využití v historickém bádání (je třeba dodat, že autor se pokouší mnohá získaná data i nějakým způsobem interpretovat), a nyní „čeká“ na hlubší využití. Je však třeba zmínit i jisté nedostatky. Jako mnohé absolventské práce naší doby vznikala BP ve stínu Covidu-19, který s sebou mj. přinesl dlouhodobé uzavření prakticky všech paměťových institucí. Zřejmě proto zde byly plně využity pouze elektronicky přístupné prameny (zejm. zdigitalizované tištěné ročenky gymnázia) a vedle nich už pouze jeden rukopis (poznámky k historii gymnázia jeho někdejšího ředitele Maiwalda, uložený v jeho osobním fondu v SOKA Náchod). Nebyl tak např. zkoumán fond samotné instituce (rovněž SOKA Náchod), v němž se lze dozajista nadít mnoha zásadních informací, které by doplnily a obohatily kontext tématu práce (jakkoliv byly použité prameny pro *gros* práce dostačující). Co se týče jazykové a stylistické stránky práce – je zřejmé (a přirozené), že autor není „vypsán“, a tudíž je text místy lehce toporný, některé věty a formulace dosti úsporné (podmět a přísudek). To je na škodu v historické části práce, daleko jistější se bakalant cítí v kapitole, která je věnována tvorbě databáze. Práci také znehodnocují chyby redakční povahy, jako je psaní německých podstatných jmen s minuskulou na začátku (např. pozn. 1) či občasné překlepy (např. v pozn. 29 letopočet 1969 místo 1939). Při práci s kolektivními publikacemi je nutno uvádět, na jaký text a autora z knihy je odkazováno (pozn. 85). Patrně automatické formátování má pak za vinu zvláštní strukturaci *Použitých zdrojů* (*Prameny tištěné* jsou v tomto případě oddílem 2 a ne 1, číslicí by měly být označena i *Periodika* a stejný styl by měl být i v oddíle *Literatura*, nebo nemělo být číslováno nic...). Nelogický je název kapitoly 1.3.2 *Klášteří gymnázium v 18. století*, když zde je zachycena jeho historie až do sledovaného období (tj. 2. pol. 19.

stol.). U popisů obrazových příloh postrádám nějaké časové zařazení obrázků, resp. objektů a osob, které zachycují.

Přes uvedené připomínky práce rozhodně vyhovuje kritériím kladeným na tento typ abs. prací a doporučuji ji tedy k obhajobě.

V Hradci Králové 13. 8. 2021
